

lastno mast. Mongoli v štepanh srednje Azije, pa tudi Beduini v arabskih in severno-afrikanskih kamnitih pušavah vejo od vode komaj toliko, da je pijača za živino, ki jim mléko daje, in zasmehovali bi vsacega svojih ljudi, ki bi hotel obraz ali roke z vodo si umiti. Oni se večidel le umivajo s sirovim maslom.

Le v vročih krajih sveta in v tistih krajih zmerne toplote, kjer stanujejo bolj emikani narodi, se umivajo z vodo, in da se še bolj očedijo, rabijo tudi mjilo (žajfo). Botokudi in druge braziljanske plemena, Mekeikanci in Peruanci, zamorci zahodnega primorja, otočani južnega in indiškega morja se koplejo vsaki dan in še večkrat na dan, da se ohladijo in okrepčajo. Posebno snažni so Kitajci (Kinezi) in Japanezi, pa tudi Hindu-i, Perzijani in Turki in še več drugih narodov. Postavodajavci tih narodov so znažnost života postavam vére vverstili in tako čednost ljudstva ustanovili.

Mnogo družega pa so si izmislile nektere ljudstva, da bi barvo svoje kože ohranili ali še olepšali. Stanovniki v zahodnih afrikanskih deželah in otočani južnega morja lakirajo svojo černo kožo kakor mi marsiktero hišno orodje. Iz pešek različnih palm si napravljajo olje, in s tim oljem si mažejo kožo, da je leposvetla in voljna, in da jih mergolinci tako radi ne pikajo.

Hotentoti, Kafri in druge ljudstva južne Afrike namesti vode in olja rabijo loj in mast, s katero se mažejo in čez to potresajo neko rumeno ali rudečo zemljo in v prah zdrobljene posušene zeliša. Naj večji mojstri v tem so Hotentoti; oni se s sajami, ovčjim lojem in z mnogo drugo svinjarijo pridno mažejo, da se svetijo kakor bron. Ko so se Holandci med Hotentote naselili, so dale čedne Holandkinje hotentotske dekleta, ki so jih v službo vzele, do čistega umiti; ali kmalu so se prepričale, da koža Hotentotk je gerda in nečedna, če ni namazana, kakor naše škornjice, če niso očejene in namazane.

Večidel vse bolj divje ljudstva pa se popolnoma malajo. Vsi zamorci vroče zahodne Afrike se malajo z rudečo in belo zemljo, nektere pa po obrazu še z modro berolinsko barvo, ki jo kupujejo od Europejcov. Malajo si z lesenim klinčkom tri- in štirivoglate figure po čelu in licu. Amerikanci v prvotnih gojzidih, ki hodijo nagi zavolj vročine, si malajo lajbiče in hlače po svoji koži, Arovaki pa z rudečo barvo celó rokovice in nogovice; če grejo v boj, si pomalajo truplo černo, lasé pa rudeče. Če bolj umetno znajo to malarijo, na bolj visoki stopnji omike stojé. Nekteri si pomalajo eno stegno rudeče, drugo pa černo, eno mečo belo, drugo pa modro, eno nogo černo, drugo pa rumeno; nos si naredé moder, lica zelene, brado belo, okoli očí pa čern kolobár. Pri amerikalanskih divjakih pa možki veliko več časa potratijo na take malarije, kakor ženske. Kitajci pa Europejci — posebno naše šemaste gospé, ki bi bile rade bele kot mléko in rudeče kot rože — se tudi malajo, pa rabijo le dvojno barvo: belo in rudečo.

Še nekega družega lišpanja moramo omeniti, ki se pravi tatovirati, to je, nekteri narodi v Australii, Afriki in Ameriki, si nabodejo ali narezlajo truplo na mnogih krajih, da se potem brazgotine različnih figur poznajo, — to je pri njih lepo. Nekteri si zavlečejo černo nit pod kožo na čelu, licih, rokah in nogah, da se kot modra žila skozi sveti. Med Indijanci je navada, da si junaki, ki so v boji kakošno slavno delo dopernesli, različne figure dajo na kožo tatovirati, ki so očitna spričba njih zaslug.

Novičar iz austrianskih krajev.

Iz Zagreba 13. okt. Včeraj ponoči se je grozna prigodba pripetila. Iz Zagreba v Vukovar namenjeni poštni voz je med Petrinjo in Biednikom okoli 20

roparjev pod vodstvom glasovitega razbojnika Todiča napadlo. Od spred in zad so na voz s puškami streljati začeli; vse 4 konje in enega žandarja so vstrelili, dva pa ranili; kondukterja so puškami potolkli in okoli 17.000 fl. odnesli. Le sreča je še bila, da še drugih 70.000 fl. niso zasledili, ki so bili na drugem mestu v kočii spravljani, ker je konduktér berž, ko je razbojnik zagledal, ključ tiste tružice od sebe vergel in roparjem rekel, da v tisti tružici ničesa ni, zato je ključ v Petrinji pustil.

Iz Cella 18. okt. Lepe in milotople dneve smo imeli do srednjega oktobra; nastopilo potem je hladno in deževno vreme. Poprejšne leta so ob tej dōbi celjske gorice donele glasnega pokanja možnarjev, ker je bila vesela tergatev; letos pa je vse tiho. Tertje ni skorej nič obrodilo, tedaj ni ne grojzdja, ne tergateve. — Izmed raznih koristnih naprav, ki se v Celi vpeljujejo, zasluži tudi novo vravnana okrožna tiskarija, da je z nekoliko besedami omenimo. To tiskarijo je nje sedanji posestnik, gosp. Juli Jeretin ne davno po svojem očetu prevzel in po potrebah novejšega časa osnoval. On se je poprej nekoliko po svetu bil ozerl, nekaj let v ces. kralj. dvorni tiskarnici na Dunaji se učil in služil, ter si pridobil ondi potrebnih lastnost in znanstev za napravo lastne tiskarije. Ta je zdaj prav lično in umetno napravljena. Razun železnih ročnih tiskavnic stoji ondi tudi berzotiskavnica, po nar novejšem načinu napravljena (kakoršne zavolj dragega nakupljenja nobena okrožna tiskarna na Štajarskem nima). Tiskajo se tukej bukve in vse kniževne in tergoviške dela, ktere spadajo v tiskarsko okrožje. Ne davno je bila tudi kamnotiskavnica postavljena, po kateri se dajo posebno take tiskarske dela dogotoviti, kterih zavolj premalo natisov na navadni tiskavnici včasih ni mogoče izpeljati. Vse naročila tiskarske se v tej okrožni tiskarni lepo in skerbno izpeljujejo; pri tem je cena teh izdelkov take zmerna, kakor ne lahko drugej. Priporočamo tedaj gosp. Jeretinovo tiskarijo v Celi vsim pisateljem, posebno pa pisateljem slovenskim bo tukaj po njih želji na vsako stran vstreženo.

J. Š.

Iz Kamenj na Ipavskem 14. okt. Proti koncu pomladi so se Ipavci in Krašovci, kakor menda tudi drugi predobre letine nadjali; al silna suša, ki je skoz celo poletje terpela in tudi v jeseni ni nehala, je pozne pridelke nam zlo pomanjšala. To vendar je dobro, da po ipavskih bregovih in višinah, kodar je turšico in druge rastline suša najbolj pritiskala, so nam žlahne tertice še precej prelepega grojzdja donesle, iz kterelega dobra kaplica se že nad 17 fl. kvine prodaja. Po nižavah pa in po vsem polji prek reke Ipave, kakor tudi okoli goriskega mesta je grojzdna trohnoba in slara vinski pridelk skor uničila; žita pa se je ondot obilo dobilo. Če bo še dalje tako, bojo Ipavci prisiljeni našega rajnega očeta Vertovca ubogati, ter polja le za žita obračati, terte pa v bregove saditi. — Lansko jesen sem predragim ljudoljubom v „Novicah“ radosten naznanil, da po hvalovrednem prizadetji deželske in duhovne oblastnije je tukej v Kamnjah prezala šolska hiša postavljena bila. Zdaj pa še z večim veseljem povém, da nam prečastita nadškofija je gosp. Fr. Bunca za učitelja dala, kteri, veliko ukaželjne mladine vidivši, je že 21. dan preteklega mesca javno šolati začel. Tudi odrašena mladina vsako nedeljo dvakrat v šolo hiti, da si bo, kar bo moč, potrebnih vednost pridobila. Hvala Bogu!

Janez Vodopivec.

Iz Št. Jerneja nu Dolenskem 28. augusta. *) Št. Jernejska fara je obhajala včeraj tri spomina vredne slovesnosti, namreč cerkveno žegnanje, god presv. ce-

*) Ker nam je ta dopis zlo zakasnen v roke prišel in je potem takem ob zanimivost novosti, ga moremo dati le okrajšane, toliko, da je Št. Jernejski fari v spomin. Vred.

sarja in pa novo sv. mašo čast. P. Jan. Nep. Metelko-ta franciskanskega reda, rojaka te fare. Slovesnost to povikšati je prostovoljno prišla z muziko novomeška mestna straža, 80 po vojaško napravljeneh mož, kateri se je pridružilo še okoli 40 kostanjeviške mestne straže. Topovi so pokali, da je bilo kaj! Po opravljenim sv. cerkvenim obhajilu so g. fajmošter Jož. Grablovič duhovšini in drugim povabljenim gospodom kosilo dali. Na občnem opašniku pa je bilo krasno omizje za nekakih 150 oseb lično napravljeno, ker prišla je velika množica iz Novega mesta na to slovesnost, ki bo tistim 10.000 ljudem, ki so iz bližnjih in daljnih fará privreli, še dolgo dolgo v spominu ostala.

J. O. Lepstanski.

Novičar iz mnogih krajev.

Sliši se, da nova postava za županije (občine), in sicer večidel na podlagi sedanje, je že dodelana; le soseskino (občinsko) premoženje bo prihodnje bolj občuvanju dotični cesarski gosposki podverženo; za poglavne mesta vsake dežele bo posebna postava, kakor zde; v soseskah po deželi bojo pa posestniki žlahnega stanú iz zaveze s sosesko izvzeti in pridejo v samostalen vkupek, ki bo neposredno kresijski gosposki podveržen. — 15. t. m. so bile v pričo gosp. kupčijskega ministra na Dunaji pri telegrafu skušnje: kako bi se dalo le po eni struni ob enem času na dve nasprotni strani (na priliko iz Ljubljane na Dunaj in iz Dunaja v Ljubljano) telegrafirati; skušnja se je tako dobro obnesla, da ne bo še treba dveh strun napravljati, ker se po ti novi znajdbi telegrafnega vodja dr. Vilh. Gintl-a dá z eno struno dobro izhajati. — Kolera, ki je na Dunaji 16. t. m. se pohujšala (156 ljudi je zbolelo), je 17. t. m. spet odjenjala in le 94 oseb napadla. V vsem skupej jih je dosihmal zbolelo 1489, umerlo 601. — Že se nekteri škofje napravljajo na pot v Rim k posvetovanju, ki je zavkazan po sv. očetu papežu. Danes pridejo na poti v Rim v Ljubljano: ogerski primas, nadškof in kardinal žl. gosp. J. Scitovski, praški nadškof in kardinal knez Fr. Schwarzenberg, in dunajski nadškof vitez Jož. Ot. Rauscher. — Na cesarskem Laškem so sklenili, 70 štirjaških milj veliko močirje, ki je popolnoma nerodovitno in zrak južnih krajev dveh pokrajin (Veroneške in Mantovske) okužuje, na suho djati in v rodovitno polje za rajž in koruzo premeniti. — Prihodnje leto 7. in 8. dan svečana bomo vidili na nebu s prostimi očmi neko prikazen, ki se v sto in sto letih ne bo več vidila, namreč tri velike zvezde premičnice (planeti): Mart, Venera (danica, večernica) in pa Merkur bojo prišle prav blizo vkup in na nebu kot blišeč trivogelnik skozi dva dni svitile. — Te dni je poslala pruska vlada odgovor naši vladi na Dunaj zastran zedinjenja o turško-rusovski vojski. Za gotovo se sliši, da zapopadek tega odgovora je, da se pruska vlada ne zaveže na nobeno stran, dokler ne bo vidila, da je Nemčija v nevarnosti. Dosihmal ima Ruse še zmiraj za dobre prijatle nemških deržav. — Gotovo je, da do 11 t. m. se v Sevastopolji še ni nič važnega zgodilo. Časnik „Fremdenbl.“ je (nasproti drugim novicam) zvedil, da rusovska armada, ki ima v Krimu na pomoč priti Mensikovu, je že večidel čez Perekop in že marsira proti Sevastopolju, in Osten-Sakenovo kardelo z 40.000 možmi se je nek že sklenio z Mensikovo armado. — Če je to res in če pogledamo na terdnjave okoli Sevastopolja, se bo teško spolnila obljuba francoskega vojevodka Canroberta, ki je 3. t. m. cesarju Napoleonu pisal, da do 14. ali 15. dneva t. m. misli Sevastopolj imeti. — Te dni je pogorel velik magacin v Sevasto-

polji, kjer je imela rusovska armada veliko živeža shranjenega. — Spet gré iz Marseila več bark s francoskimi vojaki na Turško. — 16. t. m. so pripeljali truplo marsešala St. Arnaud-a z veliko slovestnostjo v Pariz. Tudi v Carigradu so bile bilje po-njem; pervikrat kar Turčija stoji, so bili turški paši pri sv. maši pričujoči in s črnim florom okoli rame. — Francoske barke so večidel že zapustile izhodno morje; večina angleška pa ostane tako dolgo tam, dokler rusovske luke ne zamerznejo v ledu.

Prodani sin in spokorjeni razbojnik.

Spisal Josip Novak.

Kaj dviguje se nad belim gradom?

Al razpeto viteško bandero,
Ki oznanja praznika veselje?
Ni razpeto viteško bandero,
Ki oznanja praznika veselje:
Vzdize kviško talna se meglica
Iz solzic, ki jih gospa preliva
Že preliva jih šestnajsto leto,
In zdihuje noč in dan takole:
„Sinče, sinče! moje oko desno!
Levši solnca, milši zvezde
jasne!

Pregrešilo kaj si moje dete,
Spalo k' si pod serecem mi
sladko,

Da prodal te jo nevedni oče,
Lastni oče je izdal te vragu.
Da nikdar ne bilo bi rojeno!“

Oblači se vedno v černo svilo
Vedno sama, vedno nevesela,
Sprehaja se v zapuščenih izbah.
Kakor duša, išče ki pomoči,
O polnoči spavnico zapušča,
Ino hodi molit u kapelo.

Na ušesa posli si šeptajo,
Vidil kaj kdo je ponoči v gradu.
Na obrazih jim je strah in groza,
Govoriti kadar Plešic jame,
Plešic verni, naj stareji sluga:

O polnoči, kakor je navada,
Rezgetati kadar belec jame,
Sem ustal in hranil ga s
pšenico,

Napojil ga dobro s hladno
vodo.

Ogledavat šel sem zvezde,
meseč:

Al bo dobro, ali slabo vreme.
Z nami Bog! še stresa zdaj
me groza!

Črna žena, dolga kakor
senca,

Luč u desni, križ u leví
roci,

Prot' kapeli tihoma veršela,
Ko megla po travnicah jeseni.

Splazil sem se ritensko v
posteljo,

Pa zatisnil ne oči do dneva.

Omolčijo, vsi se razkropijo,
Ko se bliža mladi vitez Janko.

Ukazuje Plešču svomu slugu:
„Verni sluga, osedlaj mi
belca,

Odeni ga z naj lepšim šker-
ljamom,

Oberzdaj ga zlatimi berzdami,
In zapleti u grivo bisere.

Ker junak čem bitimed junaci,
Da z mano ne šalijo se deve:

Krasan junak na gerdem ko-
njicu.

Veš, oženil se je črni Paule,
In midva u svate greva k
njemu“.

Skoči Plešic in pripelje belca,
Odene ga z naj lepšim škerljatom,

Oberzda ga zlatimi berzdami,
In zapleta v grivo mi bisere.

Sveti konj se ko nebo polnočno.
Janko plane na-nj ko ogenj živi,

In na orla, zvestega konjiča,
Skoči Plešic kakor sivi sokol.

Jezdita čez zelene planine,
Proti gradu v zeleni planini.

Vidili od daleč so ji priti.
Paule čaka Jankota u gradu,

Svatje zbrani štiri sto junakov,
Pet sto dev in sedemdeset mnhov,

Zajašili vsi so dobre konje,
In nasprot so Jankotu jahali.

Na klobucih pera jim vihrajo,
Svetijo se zlati plašči v solncu,

Bliskajo se svitile sablje v solncu.
V belo svilo deve zavijene

Vidili so med črnimi mnihi,
Kakor zvezde zmed černih obla-
kov.

Segajo si prijateljsko v roke,
Ljubijo si prijateljsko lica.

Povernili kadar se v gradove,
Ljubi mlado lice Janko Paulu,

Lice mlado ljubi Paule Janku.
Progovarja mladi ženin Paule:

„Dobro došel krasan junak
Janko,

Dobro došel u mojih gradovih;
Praznovati čemo zdaj poroko“!

(Dalje sledi.)

Stan kursa na Dunaji 19. oktobra 1854.

Obligacije	5 %	84 ⁵ / ₈	fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	86 ¹ / ₂ fl.
državnega	4 ¹ / ₂ %	73 ⁷ / ₈	fl.	Windišgrac. „ „ 20 „	29 ³ / ₈ „
dolga	4 %	65 ¹ / ₄	fl.	Waldstein. „ „ 20 „	29 „
	3 %	51	fl.	Keglevičeve „ „ 10 „	10 ¹ / ₈ „
	2 ¹ / ₂ %	42	fl.	Cesarski cekini.	5 fl. 41
Oblig. 5 % od leta 1851 B		97 ¹ / ₂	fl.	Napoleondor (20 frankov)	9 fl. 30
Oblig. zemljiš. odkupa 5 %		75 ¹ / ₄	fl.	Suverendor	16 fl. 30
Zajemi od leta 1834		225	fl.	Pruski Fridrihsdor	9 fl. 59
„ „ 1839		136 ¹ / ₄	fl.	Nadavk (agio) srebra:	
„ „ 1854		97	fl.	na 100 fl.	22 ¹ / ₄ fl.

Loterijne srečke:

V Terstu 18. oktobra 1854: 64. 24. 26. 65. 43.

Prihodnje srečkanje v Terstu bo 28. oktobra.